

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
 Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
 Stane četrletno: 1 šiling.
 celoletno: 4 šilinge.
 Za Jugoslavijo
 četrletno: Din. 25.—
 celoletno: Din. 100.—
 Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VIII.

Dunaj, 25. januarja 1928.

Št. 4.

Pomoč za nove stanovanjske zgradbe.

Nesmiselno varstvo najemnikov in uničenje denarne vrednosti sta imela za posledico, da nihče več hiš ne gradi za druge ljudi in da tisti, ki gradi zase, plačuje neznosne obresti za denar, ki si ga mora izposoditi. Nastalo je okoli naših mest vse polno malih domov. Razveseljivo bi to bilo, ko bi ne bilo toliko računov neplačanih in ko bi obrestna mera ne bila tako visoka. Stanovati pa moramo vsi in dan današnji hočemo stanovati nekoliko bolj udobno kakor pred vojno. Zato so vse države začele podpirati z javnimi sredstvi zgradbo domov. Vzorno se je ljudem pomagala v Holandiji. Pri nas pa so se zadovoljili z zavarovanjem, ki se je uredilo na vse strani: zavarovanje pozer bolezni, zoper nezgode, zoper brezdjelje, za starost itd. Vsa ta zavarovanja mora seve človek, ki dela, plačevati in bi se moglo morebiti reči, da se s tem množi število brezdelnih ljudi. Zdaj se je v deželi stavljal tudi predlog, naj se podpira zgradba domov in dotična postava se je uveljavila s 1. januarjem. S to postavo se dovoljuje za 1. 1928 svotica 700 milijonov v podpiranje novih zgradb tako, da se ljudem, ki plačujejo danes recimo 10% obresti, doplača iz tega denarja 2%, ki plačujejo samo 7%, dobivajo 1% podpore, ki plačujejo samo še 6%, ne dobijo podpore. Kdor ima 100 milijonov dolga, lahko prosi in ima pravico, dokler je še kaj na razpolago, dobiti od dežele dva milijona na leto podpore, ako mora svoj dolg obrestovati z 8%, ali več, ako dolg obrestuje z 7%, 1 milijon, ako s 6%, nič. Opozorjamo naše ljudi, kmečke sinove in hčere, obrtnike in hlapce, ki si hočejo postaviti svoj domček: tukaj se dobi nekaj, pazite, da ne zamudite. Ljudje iz vse dežele bodo kar navalili na dotični deželni urad. Želeti bi bilo, da naši ljudje ne zaostanejo. Podpora se bo dajala 15 let, tako da se dežela s temi podporami čutno

obremenili: prvo leto (1928) se bo dalo 700 milijonov, drugo (1929) 1400, tretje ravno toliko (zakon velja le za dve leti, da dobe podporo samo tisti, ki bodo v tem času zidali), ker se morajo stari varovanci naprej podpirati. Dežela ima sicer v svojem proračunu okrog 4 milijone šilingov primanjkljaja, to je štirideset milijard kron, a vendar se je še ta znesek vpostavil, da se vsaj pride nekoliko naprej z zgradbami. Upati je, da se ti izdatki poplačajo, ko se tako zniža brezposelnost in poživi vsa obrt. Sicer pa moramo opozoriti še enkrat na društvo Wüstenrot, ki smo ga že priporočali: to društvo daje neodpovedljiva posojila in jih daje po 4% ter 2% amortizacije (odplačevanja). Vse drugo je predrago in se ne more priporočati, da se denar izposojuje morebiti po 8%, četudi dežela podpira z 2%. Danes sicer še vsakdo računa z visoko stanarino, ki jo bo dobival od strank: za mala stanovanja že se plačuje po 100 S na mesec. Ali stanovanja se ne bodo tako drago plačevala, ko jih bo več na ponudbo in potem bo 6% obrestovanje zelo težavno, morebiti za marsikoga nemogoče. Graditi z društvom Wüstenrot pa se na vsak način priporoča, ker je tu denar tako poceni, kakor nikjer drugod, in kar je glavno, društvo daje članom vso potrebno vsoto.

Jugoslavija.

Srbi, Hrvati in Slovenci so prišli v šestem stoletju iz Galicije preko arpat in ogrske nižine v dežele, v katerih so nastanjeni še danes. Država SHS. obsega 245.000 km² in ima preko 12 milijonov prebivalcev. Dežela je povprečno gorata. Le 60.000 km² je rodovitne zemlje.

Finančna politika.

Kakšno finančno politiko vodi v zadnjih časih, se razvidi najbolje iz proračunskega predloga za leto 1928. Pri tem so si bili finančni minister, vlada in javno mnenje edini, da je

treba štediti. Zato so se v proračunskem odboru posamezne postavke znižale do skrajnosti, da bo letošnji proračun najmanj za petino nižji nego predlagani. In v to breme je še vračunati občinske in oblastne dajatve. Veliko število časnika in strokovnjakov na gospodarskem polju pripisuje ravno tem davčnim bremenom velik del krivde sedanje gospodarske krize, ki vlada v Jugoslaviji. Zaradi tega so gospodarski krogi s posebnim zanimanjem pričakovali poročilo novega finančnega ministra ob začetku proračunske razprave. Izjave g. Marinkoviča so javno mnenje pomirile. Poročilo finančnega ministra se deli v dva samostojna dela: prvi del navaja vzroke sedanje gospodarske krize in slika potrebo razmerja med gospodarskim življenjem in financami države; drugi del kaže sliko vladnega finančnega programa.

Izvajanja finančnega ministra: Naš proračun za leto 1928 je popolnoma uravnovesen. To ravnotežje pa se doseže samo tedaj, če se naloži našim državljanom davčno breme, ki dosega mejo možnosti. Ta položaj je posledica nazadovanja, ki se je šele pred kratkim pojavilo v naši državi. Povojna leta smo namreč prinesla silen toda samo začasen napredek, ki pa je po ustalitvi valute kakor tudi po hitri delavnosti, ki jo je povzročila potreba po obnovi ozemlja, ki so bila uničena po sovražnih vojskah. Vsled tega pa je padala kupna moč konzumenta, ki je povzročila krizo na domačem trgu. Zato je davkoplačevalec svoje dolžnosti napram državi, oblasti in občini le težko izpolnil. Davki so odgovarjali bolj stopnjevanju vrednosti denarja nego sredstvom davkoplačevalca. Da se položaj gospodarske krize, ki vpliva tudi na državne finance, ne poslabša, se morajo uvesti primerne in nujne uredbe. Ker se morajo v našem gospodarstvu državne finance prilagoditi potrebam gospodarskega razvoja države, mora naša finančna politika stremeti za tem, da se davčno breme kolikor mogoče olajša, v prvi vrsti davki, ki zadržujejo pro-

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Kapelški punt.

(Nadaljevanje.)

Bilo je le malo gostov tam, kar je bilo Robertu tem ljubše. Sedel je v posebni sobi, Fanika poleg njega; zunaj je stregla mati. Oče je že šel spat, ker se ni počutil dobrega.

„Kje pa si hodil ves čas?“ vpraša Fanika in se dela, kakor bi bila užaljena.

„Saj si vendar slišala, da sem bil v Celovcu.“

„Si se pa že zagledal v kako lepo Celovčanko, da te ni bilo nič blizu.“

„O, kako me moreš tako sumničiti; važne posle sem imel, zato nisem imel časa.“

„Moški imate vedno kak izgovor, prav nič ti ne verjamem,“ pravi Fanika in napravi hudo lice ter se dela, kakor bi ji bilo na jok.

„Saj sem vedno mislil na te.“

„O da, še o Božiču nisi nič prišel k nam, si se pa mogoče pri Anki mudil in pomagal pestovati; le počakaj.“

Robert je imel slabo vest, saj res nič ni bil pri Mažarju in vzroka za to tudi ni mogel navesti. Izgovarjal se je, da je bil uradno zadržan, v resnici pa se je nekoliko bal, da bi ga

ne napadli ljudje, ker se je izvedelo, da je tudi on bil v Celovcu in da je vohun.

„V Celovcu si bil, pa še ničesar mi nisi prinesel,“ ga kara Fanika, „nič me ne ljubiš. Zakon si mi obljubil, pa mi še prstana ne daš, da bi se mogla pokazati ljudem kot tvoja nevesta.“

„Saj ti vendar beseda zadostuje,“ meni Robert v zadregi.

„Le nikar se ne igraj z menoj, misliš, da si ti edini, ki me pozna. Imela sem že več snubačev; pred nekaj dnevi je bil celo posestnik kislega vrelca v Beli tukaj in se zanimal za me. Ta ima denarja dovolj in poleg tega je on še krasne postave.“

„To ni mogoče,“ vzkipi Robert, „kaj takega ne pripustim.“

„Le počasi, dravec moj, najprej ti dokaži, da imaš resnico, prinesi mi prstan in daj mi ga kot nevesti, drugače, saj veš, lahko prideš na mojo poroko, a ne kot ženin.“

In pogledala ga je nagajivo in napol resno, tako da je bil Robert ves zmeden.

„In kaj je potem, če ti dam prstan?“ vpraša Robert ves razvnet.

„Potem, dravec moj, sem tvoja nevesta, potem dobiš oblast čez me in udana sem ti v vsem.“

„Ali res, Fanika?“

„Res, dragi Robert, na tebi je, ako me imaš rad.“

„Pa kje naj vzamem prstan sedaj?“

„To se že dobi; pa lep mora biti, saj si gosposki,“ pravi Fanika in položi roko Robertu okoli vratu, „kaj navadnega ne maram, kajti ponašati se hočem s tvojim darilom.“

„Ko bi le vedel, kakšen prstan bi ti najbolj ugajal,“ pravi Robert ves v zadregi.

„Boš že našel pravega. Vidiš, takšen bi bil lep, kot ga nosi D-M. v Trnju na roki; tisti se sveti, kaj takega si želim in nazadnje je že vseeno — če mi tistega prineseš.“

In Fanika se privije s svojim telom k Robertu, ga pogladi po licu in pogleda zapeljivo s svojimi velikimi svetlimi očmi. Robert je ves razburjen, prime Faniko za roko in jo stisne, ona mu je ne umakne, ampak ga gleda še bolj žareče.

„In če ti ga danes prinesem,“ reče Robert ves v ognju.

„Tedaj sem še danes tvoja.“

Robert ves prevzet od strasti hoče zapeljivko objeti, a ona se mu spretno umika in mu kaže, češ prinesi prstan, potem ti verjamem.

Robert izpije hlastno vino, pograbi klobuk in stisne Faniki roko ter ji reče: „Kmalu se vrnem, čakaj me!“

„Čakam te, dravec, če mi izpolniš mojo željo.“

(Dalje sledi.)

dukcijo in blagovni promet. Ker pa take uredbe vodijo do znižanja državnih dohodkov, se morajo tudi državni izdatki primerno znižati, da obdrži proračun ravnotežje. Znižanje izdatkov bi se dalo doseči s prihranki v državni upravi in z izločitvijo vseh izdatkov iz proračuna, ki se dajo kriti s posojili. Ti so dosegli včasih zelo visoko število; v državnem proračunu za leto 1927—1928 znašajo približno 1 milijardo 200 milijonov Din, to je 11% celotne vsote. Drugače bi se moralo v proračunu razločevati med neizogibnimi izdatki, kjer se pri najboljši volji ne da štediti, in ostalimi, ne tako nujnimi, ki se dajo ali znižati ali strniti. Obenem pa bi se moral zasigurati gospodarski položaj ljudstva z izpopolnitvijo domače industrije, z znižanjem obrestne mere za posojila in z znižanjem dajatev. Posebni zakonski predlogi naj ščitijo varnosti večjega dela nerešenih dolgov in zasigurajo splošno znižanje upravnih stroškov. S pomočjo narodnega in tujega kapitala se je naša industrija pričela otrepati najhujših težkoč; z državno pomočjo ustanovljene kreditne družbe bodo mogle kmalu dajati kmetom in obrtnikom po zmerni obrestni meri potrebna posojila, s pomočjo katerih se bo mogla razviti proizvodnja. Državni vrednostni papirji pridobivajo na vrednosti, nekateri stojijo že nad kupno ceno, s čimer se kaže mogočna rast zaupanja v plačilno moč naše države. Proračun za leto 1928, ki ga je proračunski odbor že pretresaval, bo za eno milijardo nižji od letošnjega. Obenem daje stabilizacija denarja možnost končne denarne reforme s prehodom k zlati valuti. Gospodarska kriza se bliža svojem koncu: blagajne kreditnih družb so prenapolnjene z denarjem, obrestna mera pada, številke indeksa najvažnejših produktov poljedelstva, katerih cene so zelo padle, se zopet dvigajo.

(Nadaljevanje.)

POLITIČNI PREGLED

Iz parlamenta. Državni zbor je pretekli teden razpravljal o zakonu o izdelovanju in uvozu ter izvozu vojnega materiala, ki vsled ukinjenja medzavezniške vojaške kontrole dne 31. t. m. postane svoboden in ga sprejel. Pri tem je govoril soc. dem. dr. Ellenbogen sledeče: Italija je država, o kateri ve vsa Evropa in ves svet, da s polno zavestjo pripravlja vojno. Njene sovražnosti so naperjene na eni strani proti močnemu sozavezniku, Franciji, na drugi strani proti drugemu zavezniku v vojni, Jugoslaviji. Italijansko oboroževanje proti Jugoslaviji dobiva izraz v poskusih pošiljanja orožja preko avstrijskega ozemlja na Madžarsko. To postopanje je zarota Italije z Madžarsko proti evropskemu miru, predvsem proti Jugoslaviji. Italijanska politika obkroževanja Jugoslavije, ki se je začela z zasedbo Albanije in tiranskim paktom, pri Romuniji in Bolgarski pa ni imela uspeha, se je pri Madžarski popolnoma posrečila. Proti Jugoslaviji so italijanske vojne priprave prišle tako daleč, da se je tekom zadnjega pol leta že večkrat zdelo, da bo izbruhnila vojna, ki se je le s posredovanjem drugih velesil mogla s trudom prepričati. Ta močno pripravljena Italija je sedaj našla zaveznika proti Jugoslaviji tudi v na vojno pripravljeni Madžarski. Nato je dr. Ellenbogen razpravljal o madžarskem oboroževanju, ki tudi ogroža mir Evrope. Madžarska je oborožena do zob, da prične novo vojno, in ni dvoma, da hočejo sedanji voditelji italijanske politike porabiti Avstrijo v vojni proti Jugoslaviji kot vdorni prostor, tako da proti Avstriji usoda Belgije iz l. 1914. Italija v takem slučaju ne bo spoštovala v mirovni pogodbi zagotovljene nevtralnosti Avstrije in hoče povod poloma porabiti celo za to, da bi k južni Tirolski dobila severno Tirolsko. Soc. dem. so glasovali proti zakonu, ker velesile neenako postopajo napram Avstriji in Madžarski.

Nemška deželna konferenca. Po trodnevnem zborovanju je bila zaključena konferenca nemških dežel. Do pravega soglasja na konferenci ni prišlo in tudi sicer ni bil odmev konference v javnosti tako velik, kakor je bilo pričakovati. To pa predvsem vsled tega, ker je bila konferenca tajna in so se o njenem poteku izdajala le javna poročila in še ta pozno in v nezadostni meri. Uspeh konference je v glavnem ta. Tako državna vlada ko vse dežele so bile soglasne v tem, da weimarska ustava nezadostno določuje razmerje med državo in de-

želami. Nobenega soglasja pa ni bilo mogoče doseči, če se naj ustava spremeni v tem smislu, da povdari stremenje zveznih dežel ali zvezja. Finančno slabo stoječe dežela naj država podpre, ne jih pa spremeni v državne dežele. Država naj podpira stremenje, da se finančno slabe dežele združijo z drugimi. Država naj nadalje poskrbi za povečanje dohodkov dežel in naj jim tudi sama priskoči na pomoč. Štedenje je treba uvesti na vseh poljih in tako v državni ko v deželni in občinski upravi. Glede upravne reforme je bilo sklenjeno samo to, da se naj združijo uradi, ki so obstojali dosedaj drug poleg drugega, če je to koristno. — Čeprav ni bilo doseženo soglasje, vendar pa Nemci konferenco smatrajo za uspešno, ker je ustvarila podlago za nadaljna pogajanja.

Vladna kriza v Jugoslaviji. Dne 15. t. m. je bil v Beogradu otvorjen kongres demokratske stranke, ki je odločeval o nadaljnjem držanju stranke napram vladi. Kongresa se je udeležilo okrog 600 delegatov. Za predsednika je kongres izvolil Davidoviča, ki je govoril o notranjepolitičnem položaju, gospodarski krizi in nezadovoljnosti kmečkega stanu z delom vlade. Zunanja minister Marinkovič je govoril o mednarodnem položaju in se izrekel za sedanjo vladno zvezo. Ko se je zavzemal za Balkan balkanskim narodom, je izjavil, da Jugoslavija ne stremi po nadvladi na Balkanu. Hoče le neodvisnost Balkana. Resolucija odločno zahteva, da mora demokratska stranka prekiniti dosedanje vladno zvezo in se postaviti odločno v boj proti korupciji in za izboljšanje gospodarskega položaja. Sodi se, da bo vlada odstopila. Težišče položaja leži na Davidoviču, ki je dobil nalogo, da izvede tozadevne sklepe. — Medtem je bil imenovan ministrom notranjih del Čeda Radovič, ki je znan kot umerjen politik. Radovič je izjavil, da bo gledal na to, da se nadaljuje politika sporazuma na vseh črtah. Največjo pozornost pa bo obračal na južne kraje, da se tudi tam končno zagotovi mir in red. Več velikih županov bo upokojenih in premeščenih.

Poraz sovjetov na Kitajskem. Z rusko pomočjo in pod ruskim vodstvom je nastala leta 1925 kitajska narodna revolucija in je zato bila v prvi vrsti naperjena proti Angležem. Toda Anglija je vzdržala in dosegla celo to, da je od ostankov zlomljenih revolucionarnih sil večina pod angleškim vplivom. Ne samo poraz, temveč naravnost katastrofo so doživeli sovjeti na Kitajskem. Vedno needinj mogotci južne Kitajske, nankinša in šangajska vlada, vsi so pregnali sovjetske zastopnike s svojega ozemlja, v Kantonu pa je bil celo sovjetski podkonzul usmrčen. Tako popolen je poraz sovjetov, da ni preostalo Moskvi, ki je bila duša kitajske revolucije nič drugega, ko da je po izgonu ruskih diplomatskih zastopnikov odrekla nankinški vladi pravico, da zastopa Kitajsko in priznala to pravico edinole smrtnemu sovražniku komunistov, Čangčolinu. Poraz Rusije in uspeh Angleške na Kitajskem je tako velik, da se opaža sprememba velesil na Daljnem vzhodu. Ne samo Rusija, temveč tudi Japonska je bila presenečena od zopetnega porastka angleškega vpliva na Kitajskem. Enako pa čuti sedaj tudi Japonska, da je nacionalna zavest Kitajcev zelo narastla. Zlasti se to opaža v Mandžuriji, kjer je celo Čangčolin nastopil proti temu, da bi bilo Morganovo posojilo za južnomandžursko železnico oddano Japonski. To zblizuje Japonce in Ruse. Rusi že razpravljajo z Japonci o tem, kako bi se dali ogroženi kitajski interesi prepustiti Japoncem. Pri tem pa se sovjetska Rusija ravno tako malo zmeni za suverenitetne pravice Kitajske, kakor svoječasno carska Rusija.

DOMAČE NOVICE

Bivši poslanec Landbunda, Puschl — vlomilec. Bralcem našega lista je gotovo še v spominu nečuden napad Pušla na našega poslanca župnika Poljanca v deželnem zboru. On je hotel prenesti načine političnega boja v šnopsarskih špelunkah tudi v deželni zbor, zakaj Čušji so po menju teh ljudi „vogelfrei“. Toda Poljanec mu je dal primeren odgovor. Take blamažen nemški poslanci Landbunda — v prvi vrsti dr. Lemisch — niso hoteli kriti. Pušl je izginil iz deželnega zbora brez sledu. On ni pomislil, da je miza Landbunda pogrnjena samo za gospodo, za reveže pa samo tedaj in tako dolgo, dokler znajo in hočejo lizati pete.

Mož je padel nazaj v svoje vsakdanje življenje — brez denarja. In zašel je na stran pota. Dne 8. t. m. so ga takorekoč pri vltomu samem zasačili in odvedli v zapor. Naenkrat je postalo jasno, kar se je že davno govorilo, da Pušl ne tiči samo v dolgovi, temveč da tudi ropa in krade. Dolgove ni delal samo pri očetu, ampak tudi pri raznih nemških organizacijah. Presegajo menda pa tisoče šilingov. Oče ga je že davno spodil od hiše. Vprašati se moramo, kdo je temu kriv? Gotovo se povsod najdejo k zločinu nagnjeni ljudje. Pri Pušlu menda tega ni. Mi poznamo njegovo družino. Krivi so tisti krogi, ki z vsemi močmi brezobzirno pospešujejo ponemčevanje naše mladine in jo tirajo v propast. Pušl je samo kričeča posledica te vzgoje. Spoštuj očeta in mater! „Bauernzgt.“ pravi: „Za nas je Puschl že štiri leta mrtev in pokopan.“ Pač žalostna usoda odpadnika! Politika Landbunda v slovenskem ozemlju pa ni mrtva, ona išče dan za dnem novih Pušlov, da postanejo žrtev. Kakor poročajo „Freie Stimmen“, je imel Pušl po zadnjem vltomu vse pripravljeno, da pobegne v Nemčijo. Tam bi gotovo pripovedoval stremečim Nemcem, kako grdo ravnajo Čušji s heimattreue Slovenci, da morajo zapustiti svojo domovino in iti s strebuhom za kruhom. Samo mislimo, da so Nemci iz rajha te vrste bratov že zdavnaj spoznali. Zadeva Pušl je žalostna obsodba sistema, ki vlada nad koroškimi Slovenci.

Varnosti življenja in imetja Slovencev v Celovcu. Pod tem naslovom priobčuje „Nova Doba“ pismo nekega naročnika: Ko sem čital Vašo polemiko z glasilom celjske nemškutarije radi bajda ogrožene varnosti življenja in imetja naših nemškutarjev med nami, sem se spomnil na sledečo epizodo: Sedel sem meseca aprila 1925 v znani celovski kavarni, poslušal godbo in čital časopise. Naenkrat godba utihne in na oder stopi nek gospod, ki izpregovori sledeče: „Hier im Lokal gibt es einige Tschuschen; der Herr Wirt wolle das Lokal sofort reinigen lassen...“ Naenkrat vidim, da se zbirajo znani simpatično razrezani obrazi okrog neke mize in vpijejo tam na dva starejša moža, kakor sem kasneje zvedel, potnika iz Ljubljane. Došlo je do prepira in pretepa in seveda do aretacije obeh Slovencev. Zakrivila nista nota bene ničesar drugega, kakor da sta se pri mizi slovenski pogovarjala... V Celovcu Vam danes v nobenem lokalu, v nobenem uradu, ne na pošti in na železnici ne dajo na slovensko vprašanje odgovora — če še ne pridejo psovke ali klofute. (Pisec ima čisto prav, kajti takih slučajev bi mi lahko še več navedli. Op. ur.)

Ledenice. Pomožni delavec Štefan Aprisnik, pristojen v Maribor, je imel z gotovo Terezijo Vilčnik v Gornjih Goričah ljubavno razmerje. Ko je tega prekinil, se je Vilčnik prišla Roberta Tačla. Ker se je nameravala s Tačlom izseliti v Knittelfeld, je Aprisnika to tako vjelo, da ji je 14. decembra p. l. zagrozil, da bo v tem slučaju v 24 urah mrtva, da jo bo ustrelil, ker si nič boljšega ne zasluži, četudi bi moral za to sedeti 3 leta. S tem jo je hotel prisiliti in ustrašiti, da bi razmerje z njim zopet vpostavila. Isti dan si je kupil samokres in ga ji pokazal. Pri sodišču je Aprisnik krivdo grožnje priznal, zanikal pa je, da bi ukradel 2 para čevljev, ki sta se našla pri njem. Na podlagi obtožbe je bil obsojen na 4 mesece zapora pogojno.

Dobrla vas. (Razstava.) Po končanem dvomesečnem kuharskem tečaju, ki ga je vodila spretna Milka Hartmanova iz Libuč, so dekleta priredila na novega leta dan razstavo v prostorih novega „Narodnega doma“. Obisk razstave je bil izreden, in če smemo soditi po tem, kar se je na razstavi nudilo, moramo SKSZ častitati k izrednemu uspehu, ki ga je dosegla s kuharskim tečajem v Dobrli vasi. Seve gre pri uspehu predvsem zahvala voditeljici tečaja, ki se je baje sama izrazila, da takega uspeha še ni doživela z nobenim tečajem, čeprav na tem polju ni več novinka. Nobenim staršem ne bo žal, da so poslali svoja dekleta v tečaj, ker so se ja vrnila iz tečaja popolne kuharice, predvsem kar se tiče močnatih jedil in peciva ter pripravljanja likerjev. Upamo, da so bili obilni stroški vsaj deloma kriti z dohodki od razstave in da dekletom samim ni bilo treba plačati previsokih prispevkov. — Tudi popoldanska igra „Čašica kave“ je bila dobro obiskana in je povzročila mnogo smeha. — Želeti bi bilo, da SKSZ pripravi po slovenski Koroški še več takih tečajev in da si izpo-

sluje tudi primerno podporo deželnega kulturnega sveta, ker je to vendar ustanova, ki naj bi podpirala gospodarske prireditve, seve ne samo v nemškem, temveč tudi v slovenskem delu Koroške.

Celovec. (Razno.) Franc Herko iz Libuč je poneveril 200 S članarine delavskega pevskega društva v Trnji vasi in bil zato obsojen na 4 mesece ječe. — 7. t. m. so našli na Koroškem 8922 podpiranih brezposelnih, za 404 več nego prejšnji teden. — Na Koroškem je 81 advokatov, od teh jih je 41 v Celovcu. Celo Dobrla vas je dobila svojega odvetnika dr. Sommarugo. — „Kärntner Volksblatt“ piše o razmerah pri brezposelnem uradu v Velikovcu. Vodja urada je gospod, ki bi bil vsled svoje nervoznosti sposoben za vse drugo, samo za ta urad ne. Tako je imenoval enega brezposelnih „Čuš“, ker ne zna tekoče nemški. Vsak, ki govori z dr. Petkom, je v očeh tega gospoda „Čuš“. Čas bi bil, da se napravi tukaj enkrat red. — V neki hiši pri Št. Vidu ob Glini je izbruhnil v sobi, v kateri so bili zaprti trije otroci neke dekletke, ogenj. Najbrž so se poigrali z ognjem v peči in zanetili slamo v posteljah. Rešitev je prišla malo prepozno. Dva otroka v starosti 11 in 5 let sta se zadušila, tretjega pa je bilo mogoče zopet oživiti. — Gozdni delavec Lorenc Ravnik se je vračal 16. t. m. ponoči nekoliko natrkan iz Grebinja v Vovbre domov. Med potjo je padel preko zida v potok. Sosedji so ga potegnili iz vode. Po par urah je umrl. — Dne 14. t. m. so našli na Koroškem že 9517 podpiranih brezposelnih. — Otrok Janez Žerjava v Kapli ob Dravi se je igral z domačim psom. Pes je ugriznil otroka v obraz in mu razmesaril nos, levo lice in gornjo ustnico. Prvo pomoč je otroku nudil dr. Jug v Borovljah, nakar so ga prepeljali v celovško bolnico.

Gluih les. (Nesreča.) Markec Josip, mladi Smolej, 27 let star, je delal kot pomožni delavec pri Leitgebu v Sinči vasi. Kopali so pri Sinči vasi v peščeni jami pesek, a zelo neprevidno. Kopali so spodaj, kjer zemlja ni zmrzla, puščali pa zgornjo zmrzlo plast, da je visela preko. Nesreča je hotela, da se je zmrznjena plast utrgala in pokopala pod seboj Markeca ter mu razmesarila trebuh. Prepeljali so ga takoj v celovško bolnico, ali tako razmesarjenemu ni bilo pomoči več, umrl je še isti dan v Celovcu. Tasta ga je pustil prepeljati domov in pokopati na domačem pokopališču. Ogromna množica ga je spremljala na zadnji poti v nedeljo 22. t. m. in sočustvuje z mlado vdovo in majhnim otrokom. Šele lani je hišo prenovil, razširil in popravil, ali usoda mu ni pustila uživati sad svojega truda. Drugače je bil tizen, miren in delaven mož in pri znancih priljubljen. Počivaj v miru!

DRUŠTVENI VESTNIK

Naša umetnost.

Božični prazniki so za nami. Obmolknili so zadnji akordi svetonočnih zvonov in pozabljena so novoletna voščila. Samo tu pa tam ti še zveni po duši zvok kakšnega božičnega prizora.

Lepa je navada, da si ljudje v tem času voščijo vse najboljše, in da se prijatelji obiskujejo, da si povedo, kar se je tekmo zadnjega jesenskega solnčnega dneva nabralo lepega ali britkega v njihovih srcih.

Mi koroški Slovenci nimamo razen naše bolesti, naše pesmi, naših cerkva, ter naših bralnih in izobraževalnih društev prav nobene prijatelja, oziroma ne smemo ga imeti! Pa še te majhne svetinje, ki jih imamo, nam hočejo vzeti. In kar je najbolj bridko, je to, da kar nam še dovolijo, ne ljubimo in vzgajamo s tisto vnemo in ljubeznijo, da bi iz tega neobogljenega otročička zrastle pravi koroški junak — kralj Matjaž, katerega duh bi zavlada od gore Pece pa tja preko Vovberskih gor na naše slavno Gosposvetsko polje, preko ponosnega Dobrača pa tja pod ziljsko lipo za Šmohorom. Pa to, dragi moji, niso samo sanje dolgih božičnih noči, temveč naši najsvetejši udušeni klici, ki vedno glasneje odjekajo od molčečih Karavank, ter se zgubljajo po širnih zasneženih koroških poljanah in privabljajo iz te hladne, molčeče zemljice tihe, sorodne odmeve.

Če polgedaš in poprašš našega tovariša „Koroškega Slovenca“, ki nosi naše vzdihne in

želje, spoznaš na mah veselje in bolest našega naroda, te v nebo vpijoče krivice, ki so jih tu pa tam zakrivali velikani nad pritlakavcem. Ali pa, da je ta in oni borec za našo koroško zemljo in nje pravice obmolknil in da zdaj sladko spi v tiho blaženem objemu naše grude, ki jo je tako ljubil.

Čisto na koncu zadnje strani te vzradostijo debelo tiskana vabila na naše igre in veselice, s katerimi se posebno Podjuna zadnje čase močno postavlja. Da, igre in naša izobraževalna društva so postala po prevratu pravo zrcalo slovenskega naroda na Koroškem. Kajti po društvih se goji naš jezik, naša pesem, širi se izobrazba ter budi narodna zavest. Posebno igre so prišle ljudem v meso in kri in tako postale prava narodna potreba. In ako so narodna last in potreba, jim je treba posvečati več pažnje in skrbi. Igralci sicer nimajo od teh prireditev nobenih gmotnih koristi, pač pa se morajo boriti s težkočami in ovirami. Zato pa ima narod lep in bogat duševen užitek.

V okvir narodne umetnosti spadajo izobrazba, pesem, telovadba, gledališke predstave in vse one pritlikline, ki pomagajo dvigati narod, da doseže čimprej ono višino izobrazbe, ki mu pripada po njegovem zdravem jedru in nadarjenosti. Vsaka umetnost, ki je izšla iz naroda, da služi narodu, je izpočetka skromna in negotova, šibka. Treba jo je gojiti in širiti, da bo mogoča in globoka kot ljubezen skrbno ljubeče matere, ki bo zajela v svoj topel objem vse one, ki se čutimo ponižane in razžaljene na lastni zemlji.

Tako, bratje domoljubi, zima je in čas, da pregledamo naše vrste, da prečistimo in obelimo naše domove (društva), da se bodo takrat, ko nastopi spomlad, ko bo vse sveže, novo in zdravo, tudi naša umetnost poživi in se povzpne k svežemu, kipečemu življenju...

V teh mračnih dneh in dolgih nočeh sem gledal v srce naši umetnosti, pa sem videl, kako zanemarjena in kako enostranska je naša vzgoja.

Zima in dolg čas je. Pa nič toplih društvenih sestankov, ki tvorijo notranje življenje društva! Pogum, fantje in dekleta! Društvo, ki šteje sto, dvesto ali celo več članov, bi naj ne imelo v svojih vrstah toliko fantov in deklet, da bi vsaj v vsakih štirinajstih dneh po enkrat nastopil s svojimi mislimi ali s kakšno deklamacijo? Ostali pa bi razpravljali in se navduševali ter na prihodnjem sestanku nastopili sami. Ako pa zaenkrat še ne gre, povabite kakšnega sosednjega predavatelja ali domačega župnika ali kaplana.

Še eno pomanjkljivost sem opazil na obrazu naše umetnosti — in ta je naša pesem. Z nekim veseljem sem šel na Štefanovo v Šmihel na igro, ker sem upal, da bom med tistimi dolgimi odmori slišal našo pesem. Toda pesmi ni bilo in velika praznota bi bila, ako bi ne bilo tamburašev, ki jih je pa na žalost za tako veliko dvorano še premalo.

Pesem. Najmilejša in najglasnejša priča naše mehke duše, zakaj molčiš? Dokler bo narod še pel in razumel našo pesem, do takrat še lahko mirno trdimo, da še živimo. Kdor ljubi pesem, ta je še dober in se ne bo izgubil. — Trdim: Dobra pesem ti izpraša vest, da obžaluješ grehe, ki si jih storil napram narodu in ki jih misliš storiti. Dobro vem, da je v vsaki vasi oziroma fari toliko čistih grl in toliko posluha, da bi se lahko sestavil izvrsten pevski zbor. In prepričan sem, da se bo našel med temi glasovi tudi vztrajen pevovodja. Tako bi imelo vsako društvo svoj pevski zbor, in tako bi bilo pri društvenih prireditvah več toplote in več užitka. Več zborov skupaj pa bi lahko prirejalo pevske koncerte. S tem bi se narod izobraževal, vzgajal in ublaževal in ob zvokih domače slovenske pesmi bi ostal zdrav, veren in dober in bi ne pogrešal tuje kvarne kulture.

Zganite se vsi, ki imate nalogo od zgoraj, da rešite naš rod večnih in narodnih grobov ter madežev stoletnega hlapčevstva!

A. Kajin.

Limarče pri Šmohorju. Drugi gospodinjstvo-kuharski tečaj SKSZ. za Koroško se vrši v Limarčah pri Šmohorju, v prostorih Warmuthovega doma. Tečaj je sklical g. Tone Warmuth, vodi ga gđc. Milka Hartmanova iz Libuč. Tečaj se je pričel 9. prosinca t. l. in traja 6 tednov. 12. svečana bo razstava raznih kuharskih izdelkov v župnišču na Brdu. Razstava se otvori ob 8. uri zjutraj, zaključni pa zve-

čer ob 5. uri. Razstavljeni predmeti se bodo prodajali. Čisti dobiček je namenjen v prid tečaju. Nedeljo navrh, t. j. na pustno nedeljo, napravijo tečajnice zabavo vsem, ki so o pustu radi dobre volje, z dvodejansko burko „Oh ta Polona“, s deklamacijami in petjem. Nobeden naj ne pozabi, da je 12. svečana kuharska razstava, na pustno nedeljo pa luškana pustna prireditev tukaj pri nas v Zili, na Brdu pri Šmohorju.

Št. Jakob v Rožu. Na občnem zboru izobraževalnega društva „Kot“ v Št. Jakobu na praznik sv. Treh kraljev smo slišali dva jako podučna govora. G. Šimen Dobernik je govoril o „Duševnem življenju in izobrazbi“ in g. Vinko Zwitter „O gospodarskem redu in državi“. Letno poročilo odbornikov je pričalo, kako živahno je bilo življenje društva v minullem letu. Imelo je društvo šest sestankov z desetimi govori, več deklamacijami in priredilo tri igre in sicer žalostne socialne razmere obsojajočega „Revčka Andrejčka“ in „Domna“. Posebno delaven je bil pevski odsek, ki je prvič nastopil z opero „Kovačev študent“ in jo v splošno zadovoljnost in pohvalo dobro igral. Prvi dve igri sta se vsakokrat ponovili. Sej je imelo društvo štiri. Iz poročila blagajnika smo povzeli, da je imelo društvo 459,50 S dohodkov in 457,30 S stroškov. Pri volitvi odbora so pokazali člani, da zaupajo staremu odboru in ga soglasno zopet potrdili. Nanovo se je izvolil gospodarski odsek, ki ga je dosedaj društvo pogrešalo. Članarina znaša 30 g.

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta, dne 22. decembra 1927.

Davčna oblast in obdačevanje kmetov.

Pred. Supersberg poroča, da se je udeležil seje prizivne komisije za dohodniski davek. Sklenilo se je prizive, ki jih je napravil računski urad kulturnega sveta, umakniti in se o njih posvetovati v posebni seji. Finančna oblast je o računih kulturnega sveta presenečena, ker se ti računi ne strinjajo s ključem, ki ga je finančna oblast določila za obdačevanje. Finančna oblast se čudi, da se kmetom dela tako zamotan račun. A ta račun se mora tako izdelavati, ker se hoče dokazati slaba rentabiliteta kmetijstva.

Mlekarna za spodnjo Koroško.

Za spodnjo Koroško se ustanavlja mlekarniška zadruga. Polagoma se bo mlakarnišvo za vso deželo enotno uredilo. Ko se je nastavljal mlekarniški nadzornik, se je zglasilo 28 proslincev za službo. Iz tega je razvidno, kako težko je danes, dobiti javno službo.

Žganjarne.

Avstrija zdaj pridelava že znatno več krompirja nego ga potrebujemo. Zato so v deželah, kjer se ga več pridelava, začeli postavljati žganjarne. Za stvar se zanima tudi Koroška in namerava napraviti žganjarno, ki bi žgala krompir, v velikovškem okraju. (Paziti bi bilo treba, da se žganjarna ne prenese čez Dravo, proč od železnice, ko se krompirja največ pridelava okoli Sinče ali Dobrle vasi. Op. ur.)

Socijalno zavarovanje kmečkih poslov in delavcev.

Poroča Striessnig: L. 1921 se je bolniško zavarovanje razširilo na kmečke delavce. L. 1925 se je na Koroškem postavila kmečka bolniška blagajna, ki danes posluje. Še tisto leto pa se je določilo, da je država upravičena vzeti v roke vse socijalno zavarovanje, in je država predložila strankam postavni načrt za novo zavarovanje. Zastopniki dežel so takoj zahtevali, naj se to zavarovanje ne dela skupno za vse, marveč naj se napravi lastno zavarovanje za kmečke delavce in posle. Ko je potem aprila meseca 1927 prišlo do končnega sklepa v vprašanju socijalnega zavarovanja za tovarniške delavce, so kmečki zastopniki zahtevali od vlade, naj poskrbi, da se zavarovanje kmečkih poslov uveljavi obenem s tistim za tovarniške delavce. Potem je vlada izdala načrt postave, po katerem bi bilo zavarovanje zoper boleznin deljeno po deželah, zavarovanje za starost, nezgode in delanezmožnost pa naj bi bilo skupno za vse. Na posvetovanju predsednikov kulturnih svetov pa se je tirjalo, naj bo vse socijalno zavarovanje razpredeljeno po poklicih in naj

se tako deljeno obračunava. To raditega, ker mesto Dunaj nima smisla za dežele in njih potrebe. Že v načrtu se za porodnice n. pr. zahtevajo podpore, ki jih kmečko ljudstvo ne zmore in jih tudi ne potrebuje, ker tu ženska lahko dela do zadnjega, ko v tovarni ne more več. Kmetje so tudi za kritje po potrebi: naj se plačuje, kar se potrebuje, ne, da bi se kar naprej nabiral kapital, iz katerega obresti se potrebe krijejo.

To socialno zavarovanje bi stalo za glavo in teden S 1,62, 2,16, 2,70, 3,24, torej za delavca, ako vzamemo počez 2 S na teden, v letu čez 100 S. Okrbovanje v bolnišnicah se bo tudi za več ko 100% podražilo. Priporoča se, poskrbeti, da bodo posli tudi sami nekaj prispevali; ko zdaj pri bolniškem zavarovanju navadno kmet vse sa plača, je lahko vse mogoče zahtevati, ko bodo ljudje sami prispevali polovico, bodo svoje zahteve bolje prevdarili. Dunajčani tudi že zahtevajo, da se za kmečko delavstvo uvede zavarovanje z oper brezdelnost. (Vse to seve ne, ker bi radi pomagali delavcu, marveč ker bi se dalo po ti polagoma streti kmečki stan. Op. ur.)

Obilni davek.

Dr. Stotter poroča, da se je izračunalo, da kmetje na Koroškem plačujejo štirikrat toliko dohodninskega davka kakor svojčas pred vojsko.

(Konec sledi.)

Socialno zavarovanje in novo leto. Ko nas je zapustilo staro leto s svojimi težavami in smo stopili v novo, so se pojavile različne dolžnosti in obveznosti, katerih smo med letom kolikor toliko rešili. Pregledajo se računi, davčna plačila, plače poslov in druge večje ali manjše obveznosti. V zadnjem času pa se je med kmečka vprašanja vrnila točka, pred katero so bili pred časom posestniki, najemniki in delojemalci obvarovani. In ta je socialno zavarovanje, predvsem bolniško zavarovanje, ki nalaga ravno ob pragu novega leta dolžnosti, na katere posestnik v obilici svojih skrbi kaj rad pozabi. Pokličimo si torej tozadevne določbe zopet v spomin in storimo kar moremo. Poleg odjave odhajajočih in prijave novo sprejetih poslov pri občini (policijska prijava), preskrbimo tudi prijavo pri socialnih ustanovah, to je pri bolniški blagajni in zavarovalnici proti nezgodam. Prihranimo si s tem marsikatero neprijetnost, ki nas kmalu, včasih šele po letih, lahko občutno zadene. Po postavi ima namreč bolniška blagajna pravico, da zahteva za posle, ki so zapustili službo, pa jih posestnik ni pravočasno odjavil, prispevke do dneva odjave pri bolniški blagajni, četudi bi se moglo dokazati, da je za istega posla plačal prispevke za isto dobo drugi delodajalec (ta določba je, četudi mogoče krivična, iz tehničnih ozirov neobhodno potrebna). V slučaju opustitve prijave pri bolniški blagajni pa nastane za delodajalca nevarnost, da mora za obolelega posla nositi vse stroške zdravljenja. Če pa pusti bolnika na stroške blagajne zdraviti, ne da bi ga bil pravočasno (v teku prvih osmih dni po vstopu v službo) ali vsaj pred početkom bolezni javil, mora vrniti blagajni vse iz te bolezni nastale stroške ter plačati prispevke za dobo obveznega delovnega razmerja. Ti stroški narastejo v nekaterih slučajih na nekaj milijonov. Formularja za prijave se dobijo, ako niso doma na razpolago, v občinski pisarni. Kdor hoče dobiti od blagajne potrdilo, da je posla pri oziroma odjavil, naj frankira tudi dopisnico za odgovor, ki jo blagajna potrjeno vrne posestniku. Iste nevarnosti kot pri opustitvi prijave pri bolniški blagajni, prežijo tudi pri opustitvi prijave pri zavarovalnici proti nezgodam (Unfallversicherungsanstalt). Paziti je treba, da se vsi zahtevani podatki natančno navedejo. Posebno gozdarji in žagarji, ki so nevarnostim posebno izpostavljeni, naj se prej ko slej prijavijo pri omenjenem zavodu. Glede bolniškega zavarovanja pa je treba ločiti med obrtnim in poljedelskim podjetjem. Gozdarji in žagarji, ki so zaposleni pri posestniku, ki ima obrtni list za gozdarsko obrt, so pristojni o-krajni bolniški blagajni, medtem ko se morajo tisti gozdarji, ki sekajo les v posestnikovem gozdu in za domačo potrebo, prijaviti pri kmečki bolniški blagajni (Landwirtschafts-krankenasse). Razločevati pa je med gozdarji in žagarji, kajti zadnji so v vsakem slučaju zavarovani tudi proti brezposelnosti, dočim vži-

vajo izmed gozdarjev to zavarovanje edino tisti, ki so zaposleni v obrtnih podjetjih. — To so stvari, na katere naj delodajalci ob pričetku leta ne pozabijo.

Tržne cene. Velikovec. Živina: konji 4 do 600 S komad, biki 1,10—1,03, pitani voli 1,30 do 1,50, vprežni voli 1,20—1,30, krave 0,80 do 1,20, telice 1,20—1,30, teleta 1,40—1,50, zaklani prašiči 2,50—2,60, plemenski prašiči 2,30—2,40, ovce 0,60—1 S za kg žive teže. Jajce 22—24 g, sirovo maslo 4—4,50 S. Žito: pšenica 39, g, rž 39, oves 30, deteljno seme 260, lucerna 250, ječmen 35, ajda 33 g za kg.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V Lisboni je porodila neka žena fanta z dvema glavama, enim očesom, roke in noge brez prstov. — Schönbrunski zverinjak je eden maloštevilnih avstrijskih podjetij, ki so akvitna. Lani je imel 100.000 S prebitka. — V Kielu so odkrili veliko tihotapstvo municije. 16 vagonov municije so oblasti zaplenile. Uvede se obširna preiskava. — Dunav je pri in v Bratislavi nakopičeni led odplavil. Neka filmska družba je, dokler je bil led še tam, porabila to priliko in napravila film, katerega dejanje se godi na severnem tečaju. V to svrhu so uporabili tudi pse iz schönbrunske menažerije. — V Nemčiji je že 1,391.000 brezposelnih. — Moskovska vlada je obsodila papeža Pija XI. na smrt, ker je obsodil komunizem. Smrtno obsodbo mu je sporočila v priporočenem pismu. — V Dunajskem Novem Mestu je trčil osebni vlak v drugo lokomotivo, ki jo je službujoči uradnik vsled megle prezrl. Obe lokomotivi sta popolnoma razbiti, 55 oseb je bilo deloma lahko, deloma težko poškodovanih. — Dva gojenca vojaške letalske šole na Češkoslovaškem sta bila iz šole izključena. Iz maščevalnosti sta ukradla zrakoplov s 60 konjskimi silami in se odpeljala proti Rusiji. Ker njima je zmanjkalo bencina, sta morala pristati nekje na Poljskem, kjer so ju aretirali. — Minister nemške narodne brambe dr. Gessler je odstopil. Njegovo mesto bo najbrž zasedel general Gröner. — 25letna Mara Buljeva iz Tetova je izvršila revolverski atentat na pravnega referenta Preliča v Skoplju, ki je ranam podlegel. Atentatorica je obrnila nato revolver proti sebi in si sama končala življenje. — Brazilsko mesto Diamantina je obiskal orkan (vihar), ki je porušil 1000 hiš. 5000 oseb je brez strehe. — V kavalerijski vojašnici v Otsrovi na Poljskem je izbruhnil požar, ki je upepelil poleg vseh hlevov tudi 100 konj. — V azijsko-ruski pokrajini Semirečensk je divjal te dni silen metež. V stepi je poginilo nad 70 oseb. — V brzovlaku Pariz—Lyon je stekla lisica, ki je ušla na kolodvoru nekemu železniškemu uslužbencu, ogrizla 33 oseb. Vse so morale v Pasteurjev zavod v Lyonu. — V Bratislavi so aretirali 4 osebe, ki so bile v službi madžarskega špijonažnega urada. — Cestnoželezniška nezgoda na Dunaju, ker so odpovedale zavore, je zahtevala 17. t. m. 11 ranjenih. — Italijani so obsodili nemškega župnika Mafaldo na 5 tednov ječe in 150 lir globe, ker je v cerkvi pozival otroke, da se udeležujejo verouka. — Tudi Zemun dobi radiopostajo. — V Albaniji so odpravili mnogoženstvo. — Kraljica Marija je podčodovala po svojem očetu Ferdinandu, romunskem kralju, 27 milijonov dinarjev v gotovini in vrednotah. — Šolski urad v Tridentu na Tirolskem je zaukazal, da se sme poučevati verouk zanaprej samo v italijanskem jeziku.

Poneverba avstrijskega konzula v Varšavi. Avstrijski konzul v Varšavi, Rhon-Rhonnau je bil v St. Erhartu na Štajerskem aretiran in prepeljan na deželno sodišče na Dunaju. Doznava se, da je poneveril 150.000 S denarja. To vsoto bi imel prenakazati poljski grofici Ostrovska na Dunaju, a je denar zapravil. Grofica Ostrovska je čakala na povračilo vsote čez eno leto in je potem zadevo prijavila sodišču. Rhon je znan igralec in dolžnik. Tudi njegov sin, ministerjalni tajnik v finančnem ministrstvu je bil radi suma soudeležbe razrešen službe. Pogajanja svojcev aretirane konzula z grofico Ostrovsko niso imela uspeha. V zadevo je menda zapletena tudi neka „visoko stoječa“ dama dunajske družbe, žena nekega diplomata.

Operna reduta (ples z maskami) na Dunaju se je vršila 14. t. m. in je vsa pričakovanja prekosila. Udeležilo se ji je preko 4000 ljudi. Zanimivo je pogledati nekatere številke, ki so v zvezi s tem plesom. Ugotovilo se je n. pr., da je bilo v večjih modnih trgovinah naročenih 1000 novih oblek. Najcenejša je stala 5 milijonov; skupno so stale same obleke najmanj 5 milijard. K temu moramo prišteti toliko parov čevljev po najmanj 30 S, skupaj novih 300 milijonov. Za nogavice, perilo, parfume itd. se je izdalo najmanj 600 milijonov. 2000 dam je bilo navzočih z lasuljami, ki stane 40 S, skupaj 800 milijonov. Nad 1200 avtomobilov se je ustavilo ta večer pred opero, med njimi 800 izvoščkov; če se računa za vožnjo tja in nazaj 5 S, znese to zopet 40 milijonov, z napitnino 50 milijonov. Sektlenice šampanjca so stala 2 milijona, popilo se jih je 800, steklenica navadnega vina 40 S. Vina samega se je popilo skupno za 2 in pol milijarde, peciva in kruha pojedlo za 100 milijonov, da so želodci sami porabili 2,6 milijarde. Celoten denarni obrat za en ples je znašal tedaj okrog 10 milijard. To so številke, ki dajo misliti!

Listnica uredništva in upravnishva.

Apače. Dopisi brez podpisa romajo v koš. — **Bela-Mohliče.** Isto. Same osebnosti Ni v našem interesu, da bi napadali in žalili tamošnja dekleta. — **Naročnike,** ki list shranjujejo, opozarjamo, da se še lahko reklamirajo manjajoče številke leta 1927. **Dopisnike** prosimo, da se vedno podpišejo, ker uredništvo ne objavlja anonimnih dopisov, četudi so verjetni in važni. Podpis ni potreben, če je uredništvu pisava ali šifra znana. Vsekakor pa hoče uredništvo vedeti osebo avtorja, četudi podpisov principijelno ne objavlja z ozirom na naš položaj, razen s šifro ali na zahtevo.

Vabilo.

Izobraževalno društvo v Globasnici priredi v nedeljo, dne 5. februarja 1928 ob 3. uri popoldne pri Šoštarju v Globasnici igri.

Razvalina življenja in Prvi april

Pridite od blizu in daleč, stari in mladi, žene in možje, fantje in dekleta, zakaj ne bode vam žal. Polno številne udeležbe pričakuje 9 ODBOR.

Domača elektrarna

bencinmotor spojen z dinamo strojem za 120 plamenov in električni motor s 3 konjskimi silami; dalje en bencinmotor za 5 konjskih sil za vsako možno ceno radi preureditve obrata na prodaj. Elektrarna je posebno pripravna za eno vas ali večje posestvo. stroji so v jako dobrem obratnem stanju.

J. Reichman, p. d. Jesenik v Lipi, pošta: Velden am Wörthersee.

7

Vabilo.

Posojilnica za župnije Škofiče, Loga vas, Otok in Št. Ilj, r. z. z n. z priredi, dne 2. februarja 1928 svoj

redni letni občni zbor

v Škofičah hišna šte. 18 s sledečim sporedom:

1. Poročilo o delovanju posojilnice in čitanje računskega zaključka od minulega leta.
2. Odobritev računskega zaključka od l. 1927.
3. Določitev nagrade načelstvu in nadzorstvu.
4. Posvetovanje in sklepanje o premembi §§ 32 in 35 združenih pravil.
5. Določitev obrestne mere za vloge in posojila v letu 1928
6. Razni predlogi in nasveti.

K polonoštevilni udeležbi vabi Načelstvo.

Voščene sveče,

voščene svitke, ploščnate in okrogle, olje za večno luč, oglje za kadilnice, kadila kupite najboljšje in najcenejše v trgovini sveč

Franc Siebert, Celovec, Stauderhaus.